

BALTIJAS
STARPTAUTISKĀ
AKADĒMIJA

BALTIC INTERNATIONAL ACADEMY

Scientific and pedagogical internship

**CHALLENGES OF DIGITALIZING
THE EDUCATIONAL PROCESS:
VIEWS OF PEDAGOGY
AND PSYCHOLOGY TEACHERS**

December 2 – January 12, 2025

**Riga,
the Republic of Latvia
2025**

ORGANISING COMMITTEE:

Aleksandr Masharsky – BIA professor, Dr.oec;
Irina Plotka – BIA professor, Dr. psych.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Challenges of digitalizing the educational process: views of pedagogy and psychology teachers (December 2 – January 12, 2025, Riga, the Republic of Latvia) : Scientific and pedagogical internship. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. 72 pages.

© Baltic International Academy, 2025

Riga, the Republic of Latvia

December 2 – January 12, 2025

CONTENTS

Вплив діджиталізації на освітній процес підготовки майбутніх психологів у закладах вищої освіти Асєєва Ю. О.	5
Проблеми екологічного виховання дітей дошкільного віку в роботі закладів дошкільної освіти Гаврило О. І.	10
Соціально-історичні витoki проблеми професійної мобільності Герасимова І. Г.	13
Використання цифрових технологій у педагогіці: перспективи та ризики Дмитрасевич Р. Я.	17
Цифровізація медичної освіти: межі застосування під час підготовки фахівців медичного профілю Д'яченко І. М.	22
Challenges of teaching English for specific purposes Lysak H., Rogulska O.	27
From the experience of using artificial intelligence in the English language class Logutina N. V.	32
Розвиток ціннісних орієнтацій студентської молоді в умовах перманентного стресу Мірошніченко О. А.	36
Training students in special education for future professional activities Proskurniak O. I.	42
Професійний розвиток викладача авіаційної англійської мови: психолого-педагогічні виклики цифрової доби Ришкова І. С.	45
Проблемні аспекти дистанційної андрогогіки в умовах цифровізації Рубель К. В.	50
Особливості викладання корекційної педагогіки для студентів медичного факультету Фоміна С. В.	54
Формування професійного іміджу сучасного викладача класичного університету Чирва Я. О.	57

Психолого-педагогічні підходи до розвитку пізнавальної компетентності дітей старшого дошкільного віку: сутність та структура	
Шаповалова О. В., Парфілова С. Л.	60

ВПЛИВ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ассєва Ю. О.

*доктор психологічних наук,
завідувач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, Україна*

У сучасному світі діджиталізація стала невід'ємною складовою усіх сфери життя, включаючи і освітні процеси всіх рівнів. Питаннями використання цифрових технологій та впливу кіберпростору на сучасну особистість цікавиться велика кількість українських вчених: О. Барабаш, В. Биков, І. Варжанський, Д. Галкін, Ю. Гришина, М. Жалдак, В. Залізко, С. Квіт, А. Кузнецова, М. Лещенко, О. Лис, П. Матюшко, О. Овчарук, Н. Оніщенко, В. Ребрина, О. Романовський, А. Статкевич, О. Старинець, О. Стрижак, В. Сухонос, Е. Тоффлер, С. Шкарлет, М. Шишкіна, А. Яцишин та інші [1–5].

Вища освіта, зокрема підготовка майбутніх психологів, активно адаптується до викликів цифрової епохи, впроваджуючи інноваційні технології в навчальний процес. Цифрові платформи, онлайн-курси, інтерактивні тренажери, віртуальна реальність та інші технології відкривають нові можливості для навчання, підвищують доступність освітніх ресурсів і сприяють розвитку [6].

Проте, разом із позитивними аспектами, діджиталізація створює й низку викликів. Це, зокрема, потреба адаптації традиційних підходів до навчання, забезпечення якісного технічного супроводу, розвитку цифрової грамотності як викладачів, так і студентів, а також формування емоційного інтелекту й професійної компетентності майбутніх психологів в умовах цифрової епохи.

Особливо важливо дослідити вплив діджиталізації на підготовку майбутніх психологів, оскільки ця професія вимагає не лише глибоких теоретичних знань, а й високого рівня розвитку комунікативних та емоційно-регулятивних навичок. У віртуальному середовищі є ризик втрати міжособистісної взаємодії, яка є основним компонентом формування професійних компетентностей.

Актуальність теми зумовлена забезпеченням якісної освіти в умовах динамічних змін, спричинених цифровою трансформацією, та пошуком оптимальних шляхів інтеграції інформаційно-комунікативних технологій у підготовку майбутніх психологів. Дослідження у цьому напрямку сприяють розробці ефективних освітніх методик, які відповідають сучасним вимогам і надають змогу майбутнім фахівцям успішно адаптуватися до викликів професійної діяльності.

До сучасних методів навчання які сьогодні адаптуються до нових умов можна віднести не лише онлайн-курси та дистанційне навчання а і віртуальні лабораторії та симуляції. Цифрові платформи дозволяють викладачам проводити заняття в онлайн-форматі, що особливо актуально в умовах дистанційного навчання або у разі необхідності гнучкого графіка. На сьогодні всі заклади вищої освіти обрали для себе зручні цифрові платформи: Teams, Moodle, Zoom та інші. Для студентів-психологів онлайн-формат відкриває доступ до різноманітних курсів, вебінарів і тренінгів з психології, які можна проходити у зручний час. Викладачі можуть використовувати відео, аудіо-записи та інтерактивні графіки для пояснення психологічних теорій і практик, що робить навчання більш доступним і захопливим. Лекційні матеріали та супроводжуючі додаткові матеріали науково-педагогічний склад має можливість викладати на цифрові платформи обрані закладом вищої освіти для більш зручного користування як студентами так педагогами.

Створення віртуальних лабораторій та симуляторів може стати потужним інструментом для навчання психологів, дозволяючи створити моделювання поведінки клієнтів, стресових ситуацій або діагностичних процедур. Завдяки таким симуляціям студентам надається можливість спробувати свої сили у роботі із клієнтами в умовах наближених до практичних.

Впровадження елементів ігрової механіки (нагороди, рівні, бали) сприяє зацікавленості студентів у навчанні. Гейміфікація навчального процесу дозволяє науково-педагогічному складу формувати інтерактивне навчальне середовище, де студенти можуть навчатися, виконуючи завдання у вигляді психологічних ключів або тестів. Цифрові інструменти дозволяють студентам самостійно проходити не лише загальні підсумкові тести з метою об'єктивізації оцінювання набутих знань, а й дозволяє проводити психодіагностичне тестування для збору даних для власних наукових досліджень, що забезпечує кращий огляд особливостей свого розвитку та майбутнього професійного зростання.

Майже кожен заклад вищої освіти вже перевів свої бібліотечні ресурси на онлайн-платформи, фахові видання та міжнародні бібліотеки поступово відмовляються від друкованого варіанту видань і видають статті та монографії лише в онлайн-форматі. Студентам забезпечується доступ до великого обсягу наукових статей, журналів, монографій і підручників, що дає їм можливість досліджувати сучасні тенденції в психології в зручний для них час. Це сприяє розвитку критичного мислення та обізнаності про найновіші дослідження в обраній галузі та суміжних галузях науки.

На цифрових платформах закладів вищої освіти майбутні фахівці можуть збирати й оцінювати самостійно власні навчальні досягнення, проходити тестування та вести власні електронні портфоліо, що дає їм можливість оцінювати свій професійний прогрес та формувати план саморозвитку.

Використання цифрових платформ для онлайн-навчання дозволяє аналізувати залучених студентів, оцінювати їх успішність, виявляти слабкі місця та адаптувати навчальні матеріали для досягнення кращих результатів. Слід пам'ятати, що робота з персональними даними в цифрових інструментах вимагає від науково-педагогічних працівників і від студентів дотримання етичних принципів конфіденційності, особливо під час використання тестів, діагностики та роботи з кейсами. Також, одним із важливих компонентів підготовки майбутніх психологів є розвиток емпатії та міжособистісних навичок, які потребують прямої взаємодії. Цифрове середовище ускладнює розвиток таких навичок, і викладачам потрібно розробляти нові підходи для їх розвитку в онлайн-форматі. Віртуальний формат може створювати нові виклики, пов'язані з ізоляцією студентів, відчуттям самотності, зниженням міжособистісної комунікації. Викладачам-психологам важливо відслідковувати ці аспекти та знаходити шляхи підтримки психологічного благополуччя та ментального здоров'я студентів.

Діджиталізація відкриває нові перспективи для підготовки майбутніх психологів, зокрема через розширення доступу до знань і вдосконалення навчального процесу. Впровадження цифрових технологій та активне використання кіберпростору пропонує широкі можливості для вдосконалення науково-педагогічної діяльності, але й потребує адаптації методів навчання та особливого підходу до розвитку практичних навичок, міжособистісних комунікацій та етичної підготовки майбутніх психологів. Педагогам вищої школи необхідно вдосконалювати свої цифрові компетенції та створювати навчальні умови, що підтримують якість освіти та емоційне благополуччя студентів у віртуальному середовищі.

Література:

1. Асеева Ю. О., Кузнецова А. В., Грачовська В. В. Особливості діджиталізації навчально-педагогічного процесу у закладах вищої освіти. *«Перспективні напрями розвитку наукової думки в XXI столітті»* : зб. наук. праць за матеріалами IV Міжн. наук.-практ. конф. до Дня науки України (20 травня, 2022 р., м. Одеса). Одеса : Лерадрук, 2022. С. 15–19.
2. Беребенюк І. О. Діджиталізація освіти – компетенції XXI століття. URL: <https://vseosvita.ua/library/didzitalizacia-osviti-kompetencii-hhi-stolitta-172970>
3. Буйницька О., Варченко-Троценко Л., Грицеляк Б. Цифровізація закладу вищої освіти. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 1 (28). С. 64–79.
4. Котуха О. С., Фонарюк, Коцан-Олинець Ю. Я. Діджиталізація вищої освіти: пріоритети, виклики, завдання. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія : Право публічне управління та адміністрування*. 2023. Вип. 6. DOI: 10.54929/2786-5746-2022-6-01-02
5. Куйбіда В. С., Петроє О. М., Федулова Л. І., Андрощук Г. О. Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу: аналіт. зап. Київ : НАДУ, 2019. 28 с.
6. Проект «Цифрова адженда України – 2020». Першочергові сфери, ініціативи, проекти «цифровізації» України до 2020 року. Грудень 2016. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>